

Alternatív oktatási formák

Fieszlné Ancsák Jolán
közoktatási szakértő

Reformpedagógiai iskolák

A legfontosabb jellemzőik:

- ✓ XIX. – XX. század fordulóján kibontakozó mozgalmak,
- ✓ határozott pedagógiai elmélet és gyakorlat,
- ✓ középpontjában a gyermeki lét és fejlődésének sajátosságai állnak,
- ✓ a gyermeket nem kicsinyített felnőttnek tekintik.

Elmarasztalták a korabeli herbarti pedagógiát, mert:

- az a gyermeket receptív /befogadó/ lénynek tartja,
- az emlékezetre támaszkodik, ismereteket halmoz,
- az elraktározott ismeretek mennyisége a központi kérdés,
- a tankönyvek az ismeretek betanulását szolgálják,
- a vizsga célja a betanult ismeretek ellenőrzése,
- a külső fegyelem fenntartása a cél,
- az érdeklődést jutalom és büntetés segítségével keltik fel,
- a gyerekek közti kölcsönös segítséget büntetik.

Maria Montessori – Montessori pedagógia

- gyermekhez méretezett terek,
- tevékenységet befolyásoló, irányító eszközök,
- ritmikus mozgás, csendtartás,
- gyermeki aktivitás, önállóság és szabadság
- önálló tapasztalatszerzés.

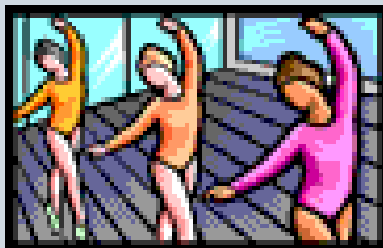
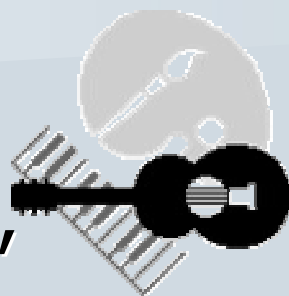

1870-1952

Rudolf Steiner – *Waldorf iskola*

- antropozófia,
- együttműködő iskola,
- 1-8. osztálytanító,
- epochális oktatás,
- euritmia, művészeti nevelés,
- munkára nevelés,
- epochális oktatás.

1861-1925

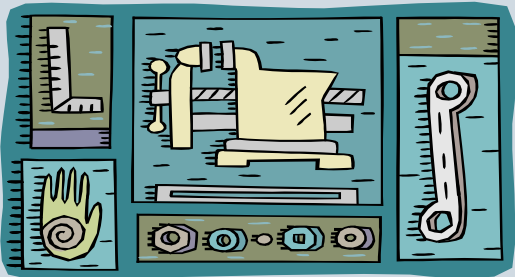
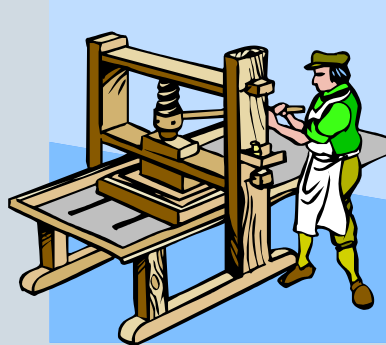
Peter Petersen – *Jéna-Plan iskola*

- az iskola a gyermeki élet természetes színtere,
- vegyes életkorú osztályok,
- ritmikus hetirend,
- művelődési alapformák (beszélgetés, játék, munka, ünnep),
- csoportmunka.

1884-1952

Célestin Freinet – *A Modern Iskola*

- az élet által az életre nevelni,
- kísérletező tapogatózás (séták),
- műhelysarkok,
- szabad önkifejezés (fogalmazás, nyomda, újság),
- Freinet – technikák,
- közösségi élet

A „valamilyen-szerű” iskolák

Jellemzőik:

- A reform iskolákból nem a teljes koncepciót veszik át, hanem csak ötleteket, megoldásokat, és ezeket ötvözik a hagyományossal,
- Fontos, hogy a kiválasztott elemek integrálódjanak.

Hagyományostól eltérő iskolák

1. Elméletileg komplexen megalapozott

- pedagógiai vagy pszichológiai nézetrendszer megvalósítása,
- egy szakértő, kutató és a köréje szerveződő pedagógusok szervezik,
- az iskola céljából választja a tartalmat, jól dokumentált, megismerhető.

Hagyományostól eltérő iskolák

2. A pedagógiai elmélet egy–egy érvényes összefüggéséből kiinduló

- egy–egy pedagógiai megállapításból indulva, ezzel összhangban kívánják megváltoztatni a gyakorlatot,
- részletes szakmai koncepciót előzetesen nem készítenek,
- kutató, vagy gyakorlati szakember indítja,
- veszélye, hogy szakmai „csőllátás” alakulhat ki.

Hagyományostól eltérő iskolák

3. Az oktatás tartalmából kiinduló

- a vertikális és horizontális tananyag elrendezést változtatják meg,
- képzési idő megnyújtása, profilváltás,
- kevésbé dokumentált.

Hagyományostól eltérő iskolák

4. utólagosan racionalizálható

- pedagógiaailag tehetséges személy, látens koncepciója,
- általában nagyon sikeres, de egy konkrét személyhez kötött,
- nem akarja, vagy nem tudja verbalizálni a koncepciót.

Hagyományostól eltérő iskolák

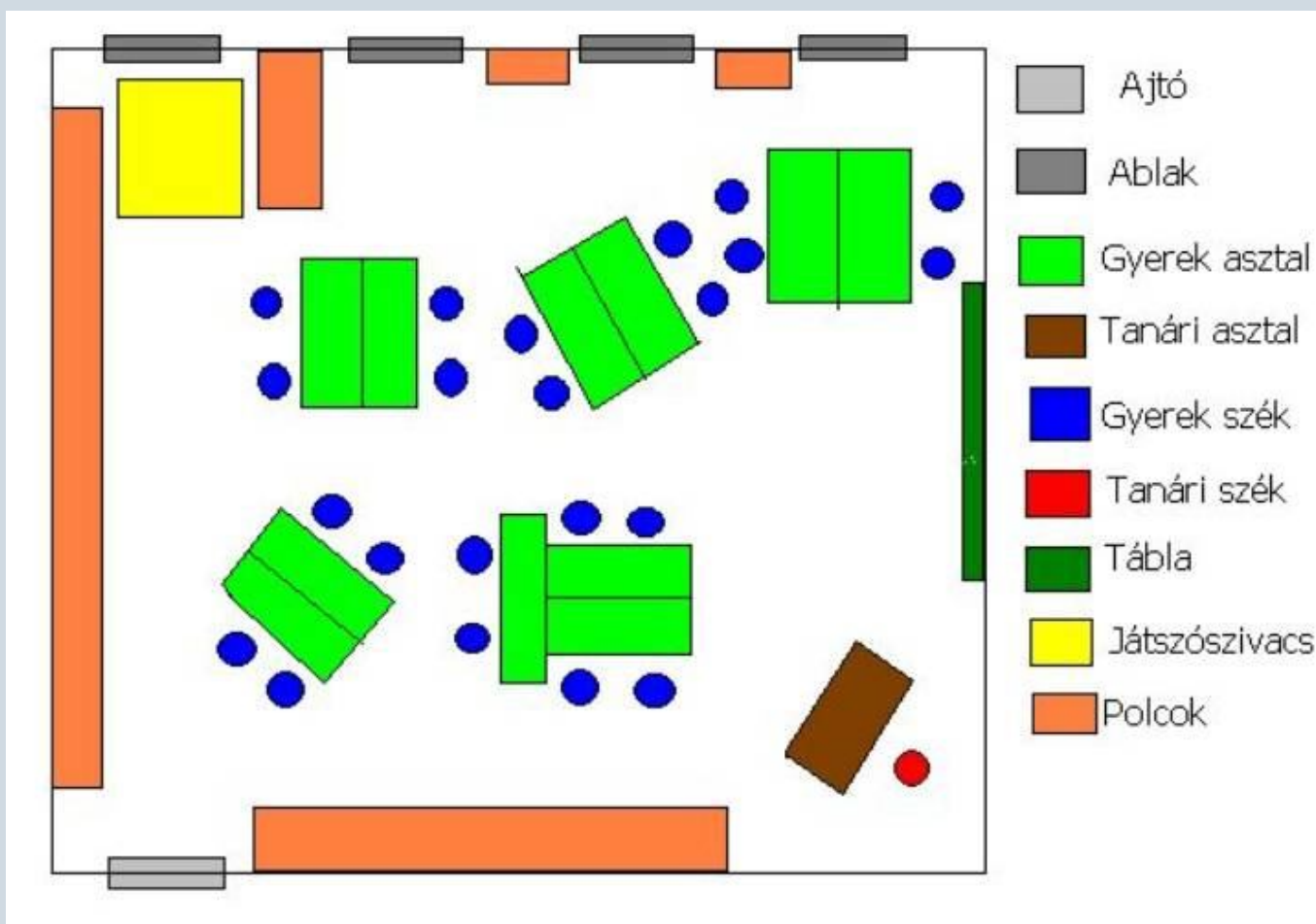
5. „Hétköznapi elméletekre épülő”

- gyakorlati érzéssel rendelkező kolléga változtatása,
- nincs hozzá tudományos elméleti háttér,
- gyakori a próba –szerencse, a divatot követő, vagy presztízs alapon bevezetett újdonság,
- sokszor eredménytelen.

Az alternatív iskolák eltérnek

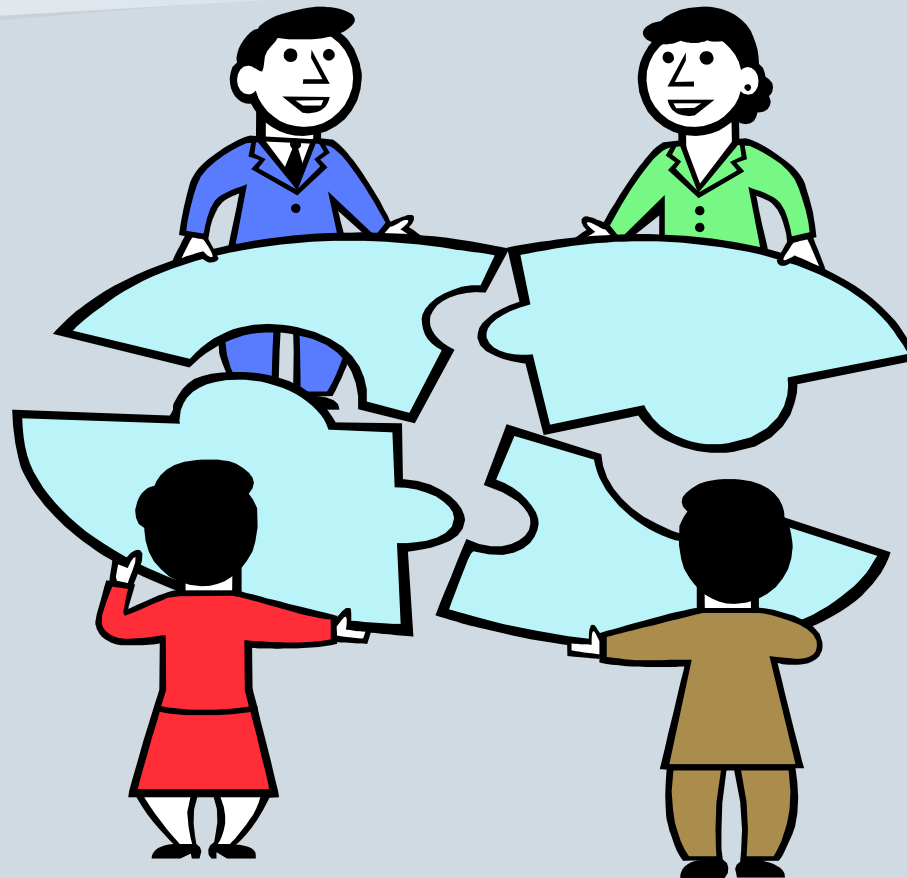
1. Külső környezetükben

(esztétika, felhasznált anyagok, osztálytermi tér elrendezés)

2. A tananyag elrendezésében

(új tantárgyak, műveltségterümbök, projektorientált oktatás)

3. Széles tevékenységrendszer kínálatában

4. Az oktatási idő tagolásában

(45', rugalmas időbeosztás, epochális oktatás)

HETITERV:

- gyülekezés, beszélgető kör, intenzív tanulás, szabad sáv, ismétlő sáv, speciális foglalkozások

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
humán blokk	reál blokk	humán blokk	reál blokk	humán blokk
Speciális készségfejlesztő foglalkozások				
tánc	angol, német origami	sakk, fazekas	angol, német	szám. tech, önismeret fejlesztés

5. Az alkalmazott tanulószervezési módokban

(frontális, csoport, páros, egyéni munka)

6. Értékelésben

(nincs osztályzás, személyre szóló szöveges értékelés, vizsgák)

školský ročok 1992-93

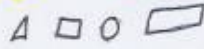
Vysvedčenie

ročník
školár

menom
Volám sa: **Nikolai Csizsar**

čo všetko už viem?

poznám farby:

viem čo je:

viem čítať: *viem písať:*

viem počítať:

viem čítať:
A a E e I i O o U u
M m L l D d V v S s J j

viem počítať:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
 $4 + 5 = 9$ $9 - 7 = 2$

Triadme učiteľky: *Štefánka*

Škola:

Vysvedčenie *Prípravný*

Meno: *Štefánka*

ročník
školár

menom
Volám sa: **Nikolai Csizsar**

čo všetko už viem?

poznám farby:

viem čo je:

viem čítať: *viem písať:*

viem počítať:

viem čítať:
A a E e I i O o U u
M m L l D d V v S s J j

viem počítať:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
 $4 + 5 = 9$ $9 - 7 = 2$

Triadme učiteľky: *Štefánka*

7. Motivációban, motiválásban

(belső szükségletek kielégítésére alapozott)

8. Tanárszerep megváltozásában

(a tanár segítő, facilitátor, háttérből irányító)

- **Az oktatás tartalmában**
(„szabad tanterv”)
- **Tanulócsoportok kialakításában**
(érdeklődés szerint, több korcsoport együtt, nívócsoportban)
- **Alkalmazott módszerekben**
(kooperatív módszerek, vita, projekt)
- **Iskolai kommunikációban**
(kétirányú, partneri,
kölcsonös D-D, T-D, T-SZ)

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

